

Synoptisk oversigt over MBUL's vejledning om FS-lovens § 16 b

Nærværende notat har til hensigt at skabe overblik over ministeriets vejledning om anvendelsen af folkeskolelovens § 16 b om konvertering af understøttende undervisning til to-voksenordning. Oversigten er uddrag af ministeriets skriftlige udmeldinger i perioden september 2014 – januar 2016.

Uddragene er hentet fra følgende tekster: Lovbemærkningerne til lov L51 21.03.13 (Lovforslag om ny folkeskolelov), Undervisningsministerens brev af 24.09.14, ministeriets vejledning af 05.11.15 samt undervisningsministerens brev af 13.01.16 med notat (som desuden henviser til vejledning af 05.11.15). Desuden er vedlagt uddrag af forligskredsens brev af 26. august 2015 til kommunerne.

Kilderne er i deres fulde længde vedlagt som bilag.

Lovbemærkninger	24.09.14	05.11.15	13.01.16
Det er en betingelse, at nedskaleringen af den understøttende undervisning finder sted med henblik på yderligere faglig støtte og undervisningsdifferentiering i den pågældende klasse.	Der er mulighed for, at kommunalbestyrelsen for så vidt angår den understøttende undervisning kan godkende, at reglerne om en mindste varighed af undervisningstiden fraviges.	I forbindelse med folkeskolereformen blev der indført en ny bestemmelse i folkeskolelovens § 16 b, hvorefter kommunalbestyrelsen, for så vidt angår den understøttende undervisning, kan godkende at fravige reglerne om en mindste varighed af undervisningstiden. Denne mulighed for fravigelse har til hensigt at understøtte elevernes faglige udvikling og give mulighed for større undervisningsdifferentiering for bestemte klasser ved hjælp af ekstra personale i klassen. Det er en betingelse, at nedsættelse af tiden til understøttende undervis-	I forbindelse med folkeskolereformen blev der indført en ny bestemmelse i folkeskolelovens § 16 b, hvorefter kommunalbestyrelsen, for så vidt angår den understøttende undervisning, kan godkende at fravige reglerne om undervisningstidens længde. Denne mulighed for fravigelse har til hensigt at understøtte elevernes faglige udvikling og give mulighed for større undervisningsdifferentiering for bestemte klasser ved hjælp af ekstra personale i klassen. Bestemmelsen giver dermed kommunerne frihed til at flytte eksisterende ressourcer rundt, således at de personaleressourcer, der er afsat til understøttende

		<p>ning finder sted med henblik på yderligere faglig støtte og undervisningsdifferentiering i den pågældende klasse. En godkendelse til konvertering af understøttende undervisning til flere voksne i klassen kan kun gives med henblik på yderligere faglig støtte og undervisningsdifferentiering for bestemte klasser ved hjælp af ekstra personale i klassen. Bestemmelsen giver dermed mulighed for, at man flytter eksisterende ressourcer rundt, således at de personaleressourcer, der er afsat til understøttende undervisning, i stedet anvendes til ekstra personaleressourcer i fagundervisningen. I princippet kan næsten alle de ressourcer, der ellers ville gå til understøttende undervisning, flyttes over til yderligere støtte og undervisningsdifferentiering i undervisningen i fagene.</p> <p>Det vil sige, at hvis der ville have været f.eks. fem timers understøttende undervisning om ugen på et klassetrin, så kan de personaleressourcer, man ville have brugt på f.eks. fire timers understøttende undervisning, overføres</p>	<p>undervisning, i stedet anvendes til ekstra personaleressourcer i fagundervisningen. Der skal gives understøttende undervisning – men omfanget er ikke nærmere fastsat. Kommunalbestyrelsen kan derfor i princippet godkende, at næsten alle de ressourcer, der ellers ville gå til understøttende undervisning, flyttes over til undervisning i fagene.</p> <p>Det vil sige, at hvis der ville have været fx fem timers understøttende undervisning om ugen på et klassetrin, så kan de personaleressourcer, man ville have brugt på fire timers understøttende undervisning, overføres til yderligere pædagogisk</p>
--	--	---	--

<p>Fravigelsen kan være hensigtsmæssig, hvis der er tale om en klasse med særlige trivselsproblemer, hvilket fx kan hænge sammen med store problemer med mobning, eller at klassen er sammenbragt. Det kan endvidere være hensigtsmæssigt at fravige timetallet, hvis en eller flere enkelte elever befinder sig i en vanskelig situation, der har betydning for hele klassen.</p> <p>Det kan fx være tilfældet, hvis der er store problemer med uro i klassen, som har baggrund i sociale og emotionelle problemer, ADHD eller lignende,</p>		<p>til flere voksne i undervisningen i fagene, og skoledagen kan afkortes tilsvarende. Der skal altid gives understøttende undervisning – men omfanget er ikke nærmere fastsat.</p> <p>...kan være hensigtsmæssig, hvis der er tale om en klasse med særlige trivselsproblemer, hvilket f.eks. kan hænge sammen med store problemer med mobning, eller at klassen er sammenbragt. Det kan endvidere være hensigtsmæssigt at anvende bestemmelsen, hvis en eller flere enkelte elever befinder sig i en vanskelig situation, der har betydning for hele klassen.</p> <p>Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der er store problemer med uro i klassen, som har baggrund i sociale og emotionelle problemer, ADHD eller lignende</p>	<p>personale eller andet personale med relevante kvalifikationer i undervisningen i fagene, og skoledagen kan afkortes tilsvarende. Det er op til en lokal vurdering på den enkelte skole og i den enkelte kommune, om det i den konkrete situation vil være hensigtsmæssigt at nedskalere den understøttende undervisning til fordel for to voksne i klassen i form af lærere, pædagoger eller andet personale med relevante kvalifikationer.</p> <p>Som eksempel kan nævnes, at der kan være tale om en klasse med særlige trivselsproblemer, hvilket fx kan hænge sammen med store problemer med mobning, eller at klassen er sammenbragt. Et andet eksempel kan være, hvis en eller flere enkelte elever befinder sig i en vanskelig situation, der har betydning for hele klassen.</p> <p>Det kan fx være tilfældet, hvis der er store problemer med uro i klassen, som har baggrund i sociale og emotionelle problemer, ADHD eller</p>
---	--	---	--

<p>blandt enkelte elever i klassen.</p> <p>Den foreslåede bestemmelse er ikke til hinder for, at en fravigelse fornyes i forhold til den samme klasse. Den kan dog kun gives for et år ad gangen, således at det sikres, at der mindst en gang årligt tages stilling til, om fravigelsen er hensigtsmæssig og nødvendig. Ønskes adgangen til nedskalering forlænget, vil der skulle ansøges herom på ny for hvert enkelt skoleår med en særskilt begrundelse for hvert enkelt skoleår, herunder med en redegørelse for, hvorledes en ekstra voksen i klassen i tidligere skoleår har haft betydning for klassens trivsel og faglige udvikling, og hvorfor ordningen skal forlænges</p>	<p>Det skal ske efter ansøgning fra skolens leder og efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelsen.</p> <p>Godkendelse kan gives i op til et skoleår med henblik på yderligere faglig støtte og undervisningsdifferentiering for bestemte klasser ved hjælp af ekstra personale i klassen.</p>	<p>blandt enkelte elever i klassen.</p> <p>Det er skolelederen, der ansøger kommunalbestyrelsen om godkendelse, og der skal forinden indhentes en udtalelse fra skolebestyrelsen på den pågældende skole.</p> <p>Godkendelse kan kun gives i op til 1 skoleår ad gangen. Tidsbegrænsningen er fastsat med henblik på at sikre, at der løbende foretages en vurdering af, om nedsat undervisningstid og flere voksne i klassen fortsat er den rigtige løsning for den pågældende klasse.</p>	<p>lignende blandt enkelte elever i klassen.</p> <p>Det er skolelederen, der ansøger kommunalbestyrelsen om godkendelse, og der skal forinden indhentes en udtalelse fra skolebestyrelsen på den pågældende skole.</p> <p>Godkendelse kan gives i op til 1 skoleår ad gangen. Det sikrer, at der løbende foretages en vurdering af, om nedsat undervisningstid og flere voksne i klassen fortsat er den rigtige løsning for den pågældende klasse.</p>
<p>For så vidt angår indskolingselever vil der generelt kunne ske en fravigelse, hvis det findes hensigtsmæssigt i forhold til en eller flere problemstillinger i klasse, som</p>	<p>Denne mulighed er dog alene tiltænkt klasser med særlige behov og skal ikke forstås som en begrænsning af mulighederne for at</p>	<p>Muligheden kan anvendes generelt for klasser i indskoling, hvis det findes hensigtsmæssigt i forhold til en eller flere problemstillinger i en</p>	<p>Muligheden kan anvendes generelt for klasser i indskoling og for klasser på mellemtrin og udskoling med helt særlige behov.</p>

<p>bedst ses at kunne afhjælpes ved, at der gives mulighed for at have to voksne i klassen.</p> <p>For så vidt angår elever fra og med 4. klassesettrin skal der stilles skærpede krav til behovet for to voksne i klassen, således at der alene sker en nedskalering for disse klassesettrin i helt ekstraordinære tilfælde.</p>	<p>anvende tolærerordninger eller andre undervisningsdifferentierende tiltag uden fravigelse af undervisningstiden.</p>	<p>klasse, som bedst ses at kunne afhjælpes ved, at der gives mulighed for at have to voksne i klassen.</p> <p>For så vidt angår elever fra og med 4. klassesettrin stilles der skærpede krav til behovet for to voksne i klassen, således at der alene sker en nedskalering af tiden til understøttende undervisning for disse klassesettrin i helt særlige tilfælde.</p> <p>Man vil lokalt kunne beslutte at benytte muligheden, hvis det vurderes at være den rigtige løsning for at sikre klassens trivsel og faglige udvikling.</p>	<p>Man vil lokalt kunne beslutte at benytte muligheden, hvis det vurderes at være den rigtige løsning for at sikre klassens trivsel og faglige udvikling.</p>
			<p>Kommunalbestyrelsen kan altså vælge at godkende en nedsættelse af tiden til understøttende undervisning med henblik på yderligere faglig støtte og undervisningsdifferentiering for bestemte klasser ved hjælp af ekstra personale i klassen.</p>
			<p>Kommunalbestyrelsen kan selv foretage hver enkelt godkendelse, men den kan også vælge at træffe beslutning om at delegere denne kompetence til forvaltningen eller til den enkelte skole</p>

			(skolelederen eller skolebestyrelsen).
--	--	--	--

I forbindelse med reformen blev der indført en ny bestemmelse i folkeskoleloven, som giver kommunerne mulighed for at afkorte undervisningstiden ved at konvertere den understøttende undervisning til to-voksen-undervisning i fagundervisningen. Muligheden kan anvendes generelt for klasser i indskoling og for klasser på mellemtrin og udskoling med helt særlige behov.

Man vil lokalt kunne beslutte at benytte muligheden, hvis det vurderes at være den rigtige løsning for at sikre klassens trivsel og faglige udvikling. Godkendelse gives som udgangspunkt af kommunalbestyrelsen for et år ad gangen, men kan fornyes årligt, hvis det vurderes fortsat at være den rette løsning.

Kommunalbestyrelsen kan selv foretage hver enkelt godkendelse, men den kan også vælge at delegere denne kompetence til forvaltningen eller til den enkelte skoleleder.

Muligheden for at afkorte undervisningstiden anvendes ikke i særlig stor udstrækning. Vi vil gerne opfordre til, at muligheden anvendes i de tilfælde, hvor skolen vurderer, at det understøtter elevernes faglige udvikling bedre end den længere skoledag. Ministeriet vil vejlede om, hvordan muligheden kan anvendes. (Uddrag af forligskredsens brev af 26. august 2015 til kommunerne)